

Februari 2012

Månadsbladet

Nytt år – nya segrar

Nyårslöften är, har jag upptäckt, ingenting för mig längre. Vis av erfarenhet vet jag att det är hur lätt som helst att inbäddad i helgledighet slänga ur sig löften hit och dit om det nya året. Löftena ska nämligen infrias en bit, ibland en mycket bra bit, framåt i tiden och är ingenting som bekymrar en just då. Så, när tiden är kommen har man helt enkelt antingen effektivt förträngt dem eller omformulerat dem så att de passar ”verkligheten” bättre. Men, detta gäller inte för Naturskyddsföreningens arbete under 2012. Visserligen kan man inte lova konkreta resultat men det finns saker som vi kommer att göra allt för att segra i.

- Strandskyddet ska efterlevas och förbättras. Under året kommer vi att hjälpa länsstyrelsen i dess arbete med att senast 2014 fastställa vilka strandområden som ska ha utökad strandskydd på 300 meter. Länsstyrelsen kommer att kontakta samtliga kommuner i länet för att höra deras åsikter om vilka områden som ska ha detta skydd. Det är alltså viktigt att Naturskyddsföreningen och våra samarbetsorganisationer hjälper länsstyrelsen genom att klart och tydligt peka ut vilka områden som vi anser ska ha utökad skydd. Det är svårt

att tro att kommunerna föreslår fler än vad vi gör. På kretskonferensen den 11 februari kommer den ansvarige handläggaren på länsstyrelsen att berätta om detta arbete och hur vi kan hjälpa till. Självklart ska vi under året jobba för att strandskyddet efterlevs genom att kämpa emot dåliga dispenser och upphävanden.

- De gröna kilarna har fått ett starkare formellt och informellt skydd. Fortfarande är större delen av våra tio gröna kilar oskyddade vilket inte duger. Genom att ihärdigt och utan uppehåll hävda att kilar- nas delområden ska få ett varaktigt skydd i form av bl.a. naturreservat ska vi få makthavarna att inse vikten av detta. Naturskyddsföreningen och våra samarbetsorganisationer i Nätverket Skydda Storstockholms Gröna Kilar har gjort ett jättejobb för att bokstavligen sätta kilarna på kartan och få dem omnämnda i nästan alla översiktsplaner. Det jobbet ska fortsätta tillsammans med det lyckade arbetet med att för vissa av de nordliga kilarna få till permanenta mellankommunala samarbeten. Målet är såklart liknande samarbeten i samtliga kilar.

- En hållbar stadsutveckling enligt Naturskyddsföreningens riktlinjer blir starkare. Vår policy om detta för bl.a. fram att spara naturområden, bygg på redan exploaterad mark och med tillgång till effektiv kollektivtrafik, underlätta för cyklister och fotgängare och utveckla smartare trängselavgifter. Genom att i politikeruppvaltningar och remissyttranden hela tiden föra fram dessa ståndpunkter och arbeta proaktivt genom att föreslå områden som vi anser lämpar sig för exploatering ska vi vinna många segrar för naturens och miljöns skull. Till detta kommer att vårt nätverk för hållbar samhällsutveckling växer och det kommer under året säkerligen vara en stor bidragsgivare till det som vi ska vinna.

Detta är löften som, precis som vanliga nyårslöften, inte är speciellt svåra att ge. Till skillnad mot nyårslöften vet vi dock att det finns kraft och engagemang bakom dessa och att vi kommer göra allt för att uppfylla dem. Nu kör vi.

Mårten Wallberg
Ordförande

KALENDER

AU-möte	21 februari
Kretskonferens	11 februari
Länsstämma	31 mars

När vi miljökvalitetsmålet "Frisk luft" i Stockholms län?

Miljökvalitetsmålet uttrycks som: *Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.* Målet ska ha uppnåtts till år 2020, men blir i sin helhet dock mycket svårt att nå även om ytterligare åtgärder genomförs. Den främsta orsaken till ohälsosam luft i länet är vägtrafikens utsläpp. Den enskilt viktigaste faktorn för bättre luftkvalitet är därför minskat resande med bil och färre transporter på väg, men även att byta till en miljöbil kan bidra till att förbättra luftkvaliteten.

Miljömålet består av de fyra delmålen *Halt av kväveoxid*, *Utsläpp av flyktiga organiska ämnen*, *Halt av benso(a)pyren* och *Halt av partiklar*. Delmål 2 och 3 förväntas uppnås, men det gäller inte delmål 1 och 4.

Halt av kvävedioxid

Kvävedioxid är en giftig gas som bildas när kväveoxid förbränns. Kvävedioxid påverkar lungfunktionen och ökar risken för luftvägsinfektioner. Astmatiker är särskilt känsliga. Den största källan är vägtrafiken och de högsta halterna av kvävedioxid finns i gatumiljöer med mycket trafik och tät bebyggelse samt längs de stora trafiklederna.

Till 2010 skulle halten för kvävedioxid ha legat på 30 mikrogram/m³ som årsmedelvärde och 75 mikrogram/m³ som timmedelvärde. Delmålet har inte nåtts, tvärtom så överskrider halterna i Stockholms län sedan flera år normerna. En förklaring till att utsläppen inte minskar som de ska är att diesebilarna har blivit fler. Dieselmotorerna släpper förvisso ut mindre växthusgaser än en bensindriven bil, men dessvärre alstrar de mer kvävedioxid.

Utsläpp av flyktiga organiska ämnen

Flyktiga organiska ämnen är ett samlingsnamn för ett stort antal gasformiga ämnen som bildas vid ofullständig förbränning och avges när lösningsmedel och bensin avdunstar. De största utsläppskällorna i länet är vägtrafiken, hushållen, sjöfarten och energianläggningar inklusive enskild vedeldning. Ämnena är skadliga

för människors hälsa och för miljön. De sammanlagda utsläppen av flyktiga organiska ämnen skulle ha minskats med 50 % från 1997 års nivå till år 2010 och delmålet har uppnåtts. Utsläppen fortsätter dessutom att minska, men trenden för fortsatt utsläppsminskning bromsas delvis av att trafiken ökar och att hushållens andel av utsläppen ökar. För att utsläppen ska fortsätta minska är det därför viktigt att hushållens användning av kemikalier och lösningsmedel minskar samt att våra fordon blir allt bättre.

Halt av benso(a)pyren

Benso(a)pyren är en cancerframkallande ämne vars största källa är fordonstrafik och eldning med ved och pellets. Halten i luften ska inte överstiga 0,3 nanogram/m³ som årsmedelvärde år 2015. Delmålet kan uppnås till år 2015, men eftersom ämnet är så farligt är det viktigt att utsläppen fortsätter att minska i länet.

Halt av partiklar

Närvaron av mikroskopiskt små partiklar i luften påverkar människors hälsa negativt. De partiklar som mäts kallas PM10 och PM2,5. Källor till partiklarna är främst slitage av vägbanor och däck på grund av vägtrafiken. Till detta kommer utsläpp från energiproduktion, vedeldning, arbetsmaskiner och sjöfart. Långväga transport svarar för en betydande del av de fina partiklarna.

Till 2010 skulle PM10, i luften inte överstiga: 35 mikrogram/m³ som dygnsmedelvärde, eller 20 mikrogram/m³ som årsmedelvärde. Halten av partiklar, PM2,5, i luften skulle inte överstiga: 20 mikrogram/m³ som dygnsmedelvärde, eller 12 mikrogram/m³ som årsmedelvärde. Delmålet har inte uppnåtts.

Att partikelhalterna är fortsatt höga beror till stor del på dubbdäcksanvändningen. Halterna har varit extremt höga vid Hornsgatan och en av de åtgärder som Naturskyddsföreningen tryckt på var att införa förbud av dubbdäck just där. Detta blev en realitet 1 januari 2010 och har inneburit att partiklarna minskat något, men inte tillräckligt för att klara miljökvalitetsnormerna.

forts nästa sida!

Månadsbladet — Nyhetsbrev för Naturskyddsföreningen i Stockholms län

En periodisk tidskrift som kommer ut 10 ggr/år och distribueras med post eller e-post till aktiva i SNFs kretsar i Stockholms län. **Manusstopp:** den 20:e i varje månad.

Redaktionen: Karin Schmidt red, Erik Beckman, Maria Bergström, Katrin Hammarlund, Märten Wallberg.

Länskansli: Norrbackagatan 80, 113 41 Stockholm. Tfn 08-644 52 70

E-post: kansli.stockholm@naturskyddsforeningen.se. Hemsida: www.naturskyddsforeningen.se/stockholm

Ansvarig utgivare:

Märten Wallberg
08 644 52 70

UBNR: 21578

(c) Copyright 2009

Hur jobbar länsförbundet med miljömålen?

Som Sveriges största miljöorganisation är Naturskyddsföreningen viktig för att miljömålen ska uppnås. Lösningen på de stora miljöproblemen är beroende bl.a. av hur trafiken planeras, hur våra samhällen byggs och hur våra grönområden används. Frågor som länsförbundet och alla kretsar jobbar med dagligdags. Vi är en del av lösningen – något vi ska vara stolta över!

Förutom att själva verksamheten bidrar till uppfyllande av miljökvalitetsmålen, så efterfrågas länsförbundets kunskap av länsstyrelsen där vi sitter med i arbetsgrupper och deltar i dialogmöten. På så sätt kan vi ytterligare påverka för en bättre miljö. Det är bara att konstatera att när det kommer till miljöfrågor så är Naturskyddsföreningen i sanning en kraft att räkna med. Vi har kraft att förändra!

Katrin Hammarlund

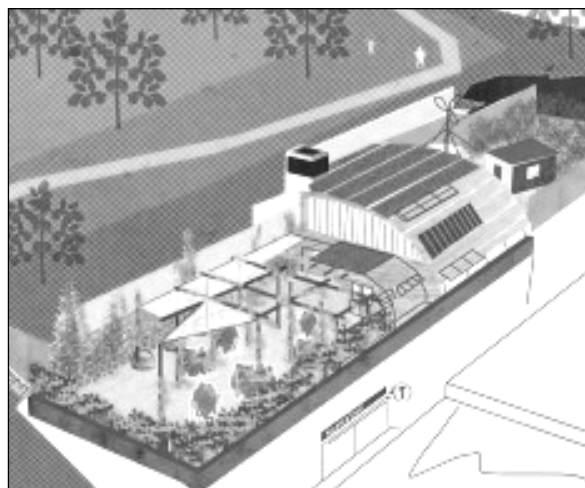
Ny kollektivtrafiklag sedan årsskiftet

Den nya lagstiftningen innebär att kollektivtrafikföretag fritt och inom alla geografiska marknadssegment får etablera kommersiell kollektivtrafik. Vad innebär detta och hur kan Naturskyddsföreningen vara med att påverka den ”nya” kollektivtrafiken och dess aktörer?

Under våren och hösten kommer länsförbundet att bjuda in till informationsträffar i denna viktiga fråga. Mer info i nästa nummer av Månadsbladet!

Projektledare är Erik Beckman, erik.beckman@naturskyddsforeningen.se, 08-644 52 70.

Erik Beckman

I 100Hus på Taket

Föreningen 100Hus visar upp en världsunik miljöteknikutställning på takterrassen vid Högalidsparken. Tillsammans med boende, konstnärer och svenska miljöteknikföretag har en grön mötesplats utformats med tillhörande konferenslokaler, restaurang och stadsodling. Här öppnar också restaurang Taket Bar & Trädgård, som till sommaren får en av Stockholms största och soligaste uteserveringar.

Utställningens idé är att uttrycka den vision om framtidens stad som 100Hus driver, en vision som redan skapat intresse långt utanför Sveriges gränser. Byggnaden på taket är ett experimentellt forum där den största samlingen av svenska miljöteknikföretag och aktivt miljötänkande möter nyskapande konst och fantastiska matupplevelser.

Restaurangen öppnade sin verksamhet den 28:e november genom att duka upp ett lokalproducerat klassiskt svenskt julbord. Mer information finns på www.100hustaket.se/restaurang.

100Hus på Taket är en unik möjlighet att lära mer om det senaste inom grön teknik. Besök gärna hemsidan www.100hustaket.se.

Katrin Hammarlund

Frankeras ej.

Naturskydds-
föreningen
betalar
portot.

Naturskyddsföreningen i Stockholms län

SVARSPOST
Kundnummer 110517200
110 23 STOCKHOLM

Februari 2012

Månadsbladet

Välkommen till kretskonferens! Lördag 11 februari

När: Lördag 11 februari kl. 10.00-15.00

Var: Rikskansliet, Åsögatan 115, 2tr, Stockholm

På gång i kretsar och länsförbund

Dela med er av vad ni har på gång i kretsarna. Kom med bra tips på aktiviteter och marknadsföring av dessa. Berätta hur ni gör för att få fler aktiva till styrelsen eller på vilket sätt er krets värvar medlemmar. Ta gärna med aktuellt program. Kom och diskutera och utbyt idéer.

Ju fler desto roligare

Ju fler kretsar som är representerade desto roligare. Inbjudan är skickad till ordförande, vice ordförande eller till postmottagaren i kretsar utan ordförande. Fler än en person från varje krets är välkommen. Hör gärna av er även om inte någon från er krets kan komma.

Anmäl dig!

Eftersom vi bjuder på lunch önskar vi att du anger om du är vegetarian, vegan eller har några matallergier. Anmäl dig genom att ringa 08-644 52 70, skriva till katrin.hammarlund@naturskyddsforeningen.se eller skicka in talongen nedan.

PROGRAM

- 10.00 Samling och kaffe
- 10.15 **Välkommen!**
- 10.20 **På gång i kretsarna**
- 11.30 Lunch
- 12.30 **Strandskydd**
Anna Dominkovic från Länsstyrelsen i Stockholms län kommer och pratar strandskydd med oss. Speciellt kommer hon diskutera skyddet på 300 m som ska uppdateras 2014. Vi diskuterar även hur Naturskyddsföreningen kan hjälpa Länsstyrelsen i Stockholms län med detta och strandskyddsarbetet i allmänhet.
- 13.30 **Forts. på gång i kretsarna**
- 14.30 **På gång i länsförbundet.**
Viktiga frågor för länet diskuteras.
- 15.00 Avslutning

Jag kommer till KRETSKONFERENSEN den 11 februari!

Namn .....

Krets .....

E-post .....

Tfn dagtid .....

Matinformation (vegan, allergi el dyl).....